

KATOLIŠKI GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poštno ček. račun: št. 9-12410

Cena: Posamezna št. L 15
Naročnina: Mesečna L 65
Za inozemstvo: Mesečno L 100

Leto I. - Štev. 36

Gorica - 5. oktobra 1949 - Trst

Izhaja vsako sredo

Slovenske šole in naše ljudstvo

Nedeljski »Giornale di Trieste« poroča, da je socialistični (Saragatov) poslanec Ceccherini predlagal v parlamentu, naj določijo znesek 30 milijonov lir za zidanje novih šolskih poslopij v občinah ob naši vzhodni meji, in sicer v 18 občinah goriške ter v okrajih Čedad, Tarcent, Humin in Ponteba videmske pokrajine. Novica je zanimiva, ker nam priča, kako živo se italijanska javnost zanima za vzhodno mejo, ob kateri grozi Italiji, — tako si predstavlja — strašna nevarnost slovenske poplave. To je treba zavezati s čim intenzivnejšim podpiranjem italijanske šole v teh predelih.

Malo zgodovine

To mučno delo vrši italijanski narod že šestdeset in več let. Zanimiva in poučna so v tem pogledu poročila o razvoju šolstva v goriški občini pod staro Avstrijo. Dokler se Slovenci nismo zavedli svoje narodne dolžnosti, da branimo svoj narodni obstoj, ter so slovenski starši v Gorici brez oklevanja pošiljali svoje otroke v državno šolo, kjer so se učili le nemščine ali italijanščine, je šlo vse gladko in v redu. V Gorici ni bilo nobene nevarnosti pred slovensko poplavo. Ko pa so slovenski narodnjaki v osemdesetih in devetdesetih letih začeli stopati na dan z zahtevo, da se morajo slovenski otroci učiti v ljudski šoli v materinem jeziku, ter so v ta namen začeli ustanavljati v Gorici otroške vrte in prve razrede ljudske šole, so se razburili italijanski nacionalisti in začeli vpiti o nevarnosti, ki preti italijanski narodnosti. Tedaj, šele ko so se Slovenci uprli potujčevanju svojih otrok v avstrijskih državnih šolah z ustanavljanjem privatnih slovenskih šol, se je rodil strah o »slovenski poplavi«. Takrat se je ustanovila Lega Nazionale na eni, nemški Schulverein na drugi strani, in oba sta vzdrževala in podpirala vsak svoje šole. Slovenci se zaradi tega nismo nič optlašili, marveč smo ustanovili svojo lastno organizacijo za slovenske šole v Gorici. Ob zatonu prejšnjega in ob nastanku tega stoletja smo doživeli v Gorici pravo tekmovalstvo, kdo bo pritegnil v svoje šole več otrok. Slovenci smo v teh letih razvili silno delavnost in izpričali veliko požrtvovalnost. O tem govorijo šolski domovi: Šolski dom, Gregorčičev dom, Mali dom, Novi dom, ki so še danes sedež vseh slovenskih šol. Slovenski starši so se zavedli dolžnosti, da dajo otrokom dobro vzgojo v svojem jeziku, zato niso štedili, ko je šlo za slovenske šole. Vsa slovenska javnost brez razlike na politično opredeljenost je stala strumno organizirana za slovenskim šolstvom, ki je z odličnimi šolskimi zgradbami postalo naš narodni ponos.

Kako je sedaj

Kaj se je zgodilo po prvi svetovni vojni, je vsem dobro znano, zato ne maramo obujati neprijetnih spominov. Kako smo zopet prišli do nekaterih svojih šol, tudi vemo. Kako pa je sedaj? Nekaj smo že po-

vedali v prejšnjih številkah, nekaj povemo pa še danes.

1. V Gorici nam manjka vsaj še ena strokovna šola obrtnega značaja (avviamento industriale). Ta je nujno potrebna; trgovska je bolj prikladna za deklice nego za dečke, ki čutijo večje nagnjenje do mehaničnih in šoferjskih poklicev kot za trgovskega. Če bi šolsko skrbništvo misel sprejelo, bi se dalo to urediti z majhnimi stroški.

2. Skoro na vseh šolah manjkajo strokovno izvežbani profesorji. Zato svetujemo akademikom, naj pohitijo z učenjem, da se strokovno izobrazijo in pridejo na slovenske šole.

3. Slovensko ljudstvo svoje šole premalo podpira. To žalostno dejstvo je potrebno poudariti sedaj ob začetku šol. leta. Zgoraj smo omenili, kako se italijanski narod zanima za šole v teh krajih in kako so se v preteklosti vsi zanimali za šolstvo v Gorici. Zato nas je lahko sram, da se danes za šole tako malo brigamo. Nikogar ni, ki bi nesebično in nepristransko podpirali ubož-

ne dijake. Pred vojno je bila v Gorici dijaška menza. Ali bi je danes ne mogli ustanoviti? Mnogi naši šolarji so ubožni in si ne morejo kupiti knjig. Šolski zalog jih tudi ne more nuditi v zadostni meri, ker nima fondov. Fondov nima, ker ga slovensko občinstvo ne podpira. Ne samo s knjigami, tudi drugače bi morali priskočiti na pomoč dijakom in tudi ljudskošolskim otrokom. Če ročemo, da nam šole po naši nemarnosti ne ugasnejo, se moramo zganiti in za šole veliko žrtvovati. Naši predniki so nam v tem pogledu svetel zgled. Skrbimo, da ne bomo njihove dediščine zapravili.

Zato je Dobrodelno društvo v Gorici sklenilo, da bo letos posvetilo posebno skrb dijakom in ljudskošolskim otrokom. Ker pa ne razpolaga s fonda, se obrača na slovensko občinstvo, da priskoči na pomoč s prostovoljnimi prispevki. Če vas bomo kdaj obiskali na domu, upamo, da ne boste zaprli svojih src. Ne delamo zase, marveč za naše dijake, za naše otroke, za našo bodočnost!

Razgled po svetu

Italijanski državni zbor na delu

Italijansko politično življenje je v polnem teku. Odkar se je v drugi polovici septembra vrnil v Rim ministrski predsednik De Gasperi, se je delovanje vseh zakonodajnih, političnih in upravnih organov razživelo. Ministrski svet je imel v tem času dolgo vrsto važnih sej, ki so bile zlasti ob razvrednotenju šterlinga zelo dolgotrajne. Vse kaže, da se je vladi posrečilo preprečiti padec lire in povišanje cen. Celotni njeni napori za znižanje krušne cene bodo v drugi polovici oktobra očitno dosegli zaželeni uspeh. Komunistična protivladna akcija do sedaj ni uspela in so tudi vse stavke, ki so jih komunisti v zadnjem času izzvali, klavrno zamrle.

Obe veji državnega zbora, poslanska zbornica in senat, redno zborujeta. Najprej je pričela z delom poslanska zbornica. V dobrem tednu ji je sledil senat. Sedaj je v obeh korporacijah na dnevnem redu razprava o državnem proračunu za prihodnje leto, ki mora biti po ustavi do konca oktobra zaključena.

Zunanje politično delovanje italijanske vlade

Zunanji minister grof Sforza biva že več časa v Ameriki, kamor je odšel zaradi zasedanja glavne skuščine Združenih narodov. Zadnje soboto 1. t. m. je govoril v političnem odboru te svetovne organizacije. Na dnevnem redu je bilo vprašanje italijanskih kolonij, ki povzročajo že dolgo časa grofu Sforzi mnogo skrbi in naporov. V imenu Italije je grof Sforza

predlagal samostojnost za Libijo in Eritrejo ter zaupno upravo Somalije.

Vojni minister Pacciardi in načelnik ital. generalnega štaba general Marras sta dospela v ponedeljek 3. t. m. z letalom v New York in sta nadaljevala svojo pot v Washington, kjer bo 5. in 6. t. m. konferenca vseh držav članic Atlantske zveze.

Spor med Titom in Stalinom se zaostruje

Zločinska burka, ki so jo vprizorili s procesom proti bivšemu ministru Rajku in tovarišem v Budimpešti, je bila, kot smo že zadnjič rekli, naperjena v prvi vrsti proti Titu in ameriškim imperialistom. Na podlagi priznanj in odkritij, ki jih je prinesel proces, je Sovjetska zveza odpovedala prijateljsko in nenapadalno pogodbo z Jugoslavijo. Zgledu sovjetske vlade so sledile takoj Madžarska, Poljska, Romunija in Bolgarija ter odpovedale pogodbe o prijateljstvu in mesebojni pomoči z Jugoslavijo. Edina Českoslovaška še ni izvedla tega koraka, ki ga pa pričakujejo vsak čas.

Živčna vojna je postala še bolj napeta. Vzrok za vse to dogajanje pa moramo iskati v stalinistični politiki, ki sili sama sebe v razne skrajnosti, ko si hoče zagotoviti ne le slepo vdanost svojih podložniških držav, temveč jih hoče popolnoma stisniti v železne klešče svoje diktature.

Tito vse udarce, ki mu jih zadaja Kremelj in njegovi pomagači, odločno odbija. On, zunanji minister Kardelj in drugi pravoverni titovci igrajo vlogo

nedolžno preganjanih žrtev in največjih borcev za resnico. Svetohlinski poudarjajo, da jih Kremelj kleveta kot izdajalce in prodance, ker nočejo postati njegovi hlapeci in branijo enakopravnost svoje države. Pri tem seveda previdno zamolče, da oni doma prav po metodah Kremlja zatirajo vse svoje državljane, ki ne prisegajo na njihov marksistično-leninski evangelij in izvajajo na vseh področjih javnega življenja najbrezobzirnejšo diktaturo.

Avstrijski socialisti proti komunizmu

V Avstriji bodo, kot znano, prihodnje nedeljo 9. t. m. volitve v državni zbor in v deželne zbornice pokrajin. Avstrijska socialistična stranka, ki je skupno s krščansko-socialno, vladala državo, je te dni po svojem osrednjem vodstvu izdala sledečo izjavo:

»Socialistična stranka ne bo nikoli sklenila zveze s komunistično stranko, ki je totalitarna in stremi po diktaturi, ter ne bo

z njo nikoli usvarila enotne politične fronte.«

To izjavo so vsi člani vodstva osebno podpisali. Izdana je bila za slučaj, da bi socialisti pri volitvah odločilno zmagali. Komunisti, ki med ljudstvom nimajo zaslonbe, so očitno z zahrbtnimi manevri skušali slepiti volivce.

Spravna komisija za Balkan

Politični odbor skupščine OZN je soglasno odobril ustanovitev posebne komisije, ki naj bi skušala rešiti spor med Grčiji in njenimi severnimi sosedi Albanijo, Bolgarijo in Jugoslavijo. Predsednik odbora Kanadec Lester Pearson, ki bo član komisije, je izjavil, da soglasna odobritev upravičuje k upanju, da bo novi spraviški poskus imel več uspeha kot prejšnji. V komisiji bodo poleg Pearsona predsednik skupščine Charles Romolo, glavni tajnik OZN Trygve Lie in podpredsednik političnega odbora Selim Sarper (Turčija).

Iz življenja Cerkve

Zloraba vere v Sloveniji

Kolektivizacija kmeta, ki stoji na programu petletnega plana FLRJ, ne more naprej, ker vzbuja povsod silen odpor. O tem odporu slov. kmeta zoper kolhoze in sovhoze smo v našem listu že govorili. Danes imamo nov dokaz za resničnost svoje trditve. Ko oblast v Sloveniji ni mogla več naprej s kolektivizacijo, se je zatekla po pomoč k duhovščini, katero skuša vklentiti v svoj propagandni stroj za socializacijo kmečke zemlje. To je bil namreč namen sestanka slovenskih duhovnikov v Ljubljani dne 20. septembra. Duhovniki so bili sklicani od tako zvanega »iniciativnega odbora duhovnikov OF« s pomočjo in odobritvijo vlade, ki je poslala na sestanek svojega zastopnika. Sestanek se je udeležilo po poročilih Slov. poročevalca 124 delegatov. Predsedoval je šmarnski župnik Anton Bajt. Na sestanku so govorili razni duhovniki in vsi poudarjali misel, kako naj duhovnik prispeva k socializaciji gospodarskega življenja. Ob koncu so poslali brzojavko maršalu Titu, v kateri obljublajo, da bodo zastavili svoje moči za izgraditev socialistične domovine.

Sestanek kot tak ne vzbuja začudenja. Tudi ustanovitev stanovskega društva ofarskih duhovnikov Slovenije, ki se je ob tej priliki izvršila, ni nič čudnega. Če pomislimo, da je čez 80 slovenskih duhovnikov v zaporih, kakih 150 v begunstvu, se ne bomo čudili, če uspe OZNI, da terorizira nekaj onih, ki so še ostali, in jih pridobi za delovanje, ki ni duhovniško. Čudimo pa se namenu, za katerega OZNA potrebuje duhovnike, namreč za priganjače v kolhoze. Kar niso mogli doseči sami z

vsem svojim policijskim in propagandnim aparatom, upajo sedaj doseči s pomočjo nekaterih duhovnikov slabičev. Tako razlaga tudi ljudstvo brzojavko, ki je bila poslana Titu. »Kaj nas bodo sedaj tudi duhovniki začeli priganjati v kolhoze!« so govorili ljudje, ko so brali poročilo v Slov. poročevalcu.

One, ki tako radi očitajo, da duhovniki politizirajo v cerkvi, ko razlagajo cerkveni nauk in ukaze cerkvenih predstojnikov, vprašamo, kaj se jim zdi ob tem sklepu dela slov. duhovščine. Je to politika ali ni?

»Jeruzalemski križ« v Ameriki

V Kanado je prispel iz Anglije »Jeruzalemski križ«, da bo tam nadaljeval svojo zmagoslavno pot po svetu. »Jeruzalemski križ« se imenuje izredno velik, poseben lesen križ, ki so ga letos na veliki petek blagoslovili v Jeruzalemu in nato prenesli v Belgijo, kjer je v procesiji romal iz mesta v mesto. Sprevod, katerega so tvorili vedno samo moški, se je na določenih krajih ustavil, da so udeleženci opravili razne pobožnosti in slišali kratko pridigo, nato pa nadaljeval svojo pot. Ponekod se je ob takih prilikah zbralo na tisoče in tisoče mož in fantov. Križ je tako preromal severno Francijo, Belgijo, Holandsko. Angleško in sedaj so ga prepeljali v Kanado z namenom, da bo od tam šel v Združene države. Namen tega svojevrstnega romanja je, zbrati v vernem ljudstvu pozornost na Palestino in na težke razmere, ki sedaj tam vladajo, ter tako pripravljati z molitvijo in s propagando ugodna tla za pravilno rešitev palestinskega vprašanja, kakor ga je sv. oče že večkrat nakazal v svojih govorih.

OSEMNAJSTA NED. PO BINKOŠTII

Iz svetega evangelija po Mateju

Jesus je stopil v čoln in se je prepeljal in prišel v svoje mesto. In glej, prinesli so mu mrtvoudnega, ležečega na postelji. Ko je Jezus videl njih vero, je rekel mrtvoudnemu: »Zaupaj, sin, odpušteni so ti tvoji grehi«. In glej, nekateri izmed pismoukov so si mislili: Ta govori bogokletno. Ko je Jezus videl njih misli, je rekel: »Zakaj v srcu hudo mislite? Kaj je laže reči: »Odpušteni so ti grehi«, ali reči: »Vstani in hodi? Da boste pa vedeli, da ima Sin človekov oblast, na zemlji odpuščati grehe — reče tedaj mrtvoudnemu — vstani, vzemi svojo posteljo in poidi na svoj dom.« In vstal je ter odšel na svoj dom. Ko so pa množice to videle, so se bale in slavile Boga, ki je dal ljudem tako oblast.

V času svojega javnega delovanja se je Zveličar pogostoma ustavljal v mestu Kafarnaumu na zapadni strani Genezareškega jezera. Tam je bil doma Simon Peter, pri katerem je bil Jezus dobrodošel gost. Ko torej evangelist pravi, da »je prišel v svoje mesto«, misli na Kafarnaum. Tudi današnji dogodek z mrtvoudnim se je zgodil v Petrovi hiši. Popisan je ta čudež

tudi pri Marku in pri Luku z nekoliko različnimi besedami, a v bistvu se vsi popisi točno ujemajo.

Glavni poudarek vsega odstavka je na Kristusovem božanstvu. Namen Jezusovih čudežev je bil vselej v prvi vrsti dokazati ljudem svoje božje poslanstvo, da bi verovali njegovi besedi in se resno oprjeli njegovega nauka. Tako tudi v tem slučaju. Ko spuste mrtvoudnega predenj — iz ostalih dveh evangelijev vemo, da so ga skozi streho spustili predenj, zaradi prevelikega pritiska množice — tedaj Zveličar najpoprej misli na njegovo dušo in, videč njegovo skesanost, mu odpusti grehe. Tako izvrši tiho, ljudem nevidno, pa veličastno delo duhovnega ozdravljenja. Ko so judovski bogoslovci — pismouki — slišali besede: »Zaupaj sin, odpušteni so ti tvoji grehi«, so pravilno sklepali sami pri sebi, da more samo Bog odpuščati grehe. To je točno. Človek iz svoje moči ne more odpuščati. Prestopkov proti božji postavi. Le Bog sam ali po svojem pooblaščenju more to storiti. Sklepiti bi morali nadalje: Jezus je torej Bog ali vsaj božji poslanec in pooblaščenec. Ker pa so bili v srcu Jezusu nasprotni, so se

odločili raje za tretjo možnost: da Učenik govori bogokletno, da si prisvaja oblast, ki je nima.

Na tako natolcevanje odgovori božji sin z novim čudežem: s telesnim ozdravljenjem istega bolnika. Duhovnega čudeža ljudje res niso mogli opaziti, da bi občudovali božje delo v duši. Zato jim pride Jezus na pomoč s telesnim čudežem. Mrtvoudnemu reče: »Vstani in hodi!« Pred očmi vseh tedaj bolnik naenkrat vstane zdrav na svoje noge. To je bil dogodek za oči, ki so ga mogli vsi navzoči videti in o njem pričati. Zdaj so spoznali, da ima Jezus res božjo moč. Če je bolniku odpustil grehe, torej ni govoril prazno ali celo bogokletno, ampak je to, kar je v besedi izrekel, tudi v dejanju doprinesel, čeprav ljudje niso mogli videti spremembe v duši mrtvoudnega bolnika. S spoštljivim občudovanjem so zdaj množice gledale na Učenika in slavile Boga.

Za nas izluščimo eno misel: Božji učenik je najprej ozdravil dušo, šele potem tudi telo. V krščanstvu ima prvo mesto imenitna duša; telo je šele na drugem mestu. Vsa vsebina vere, vse delo Cerkve, meri na zveličanje duš. Naša vera ni tostranska, materialistična, vidna in otipljiva, ampak onstranska, duhovna, nevidna in skrivnostna. Ker pa živimo v telesu, Bog prihaja naši slabosti na pomoč neredkokrat tudi z vidnimi deli, da ne bi naša vera omagala. Čudeži, ki se tudi dandanes še gode, naj utrjujejo našo vero, da bi se mogli dvigati vedno više k duhovnim vrednotam.

dela in slišala mati Marija. Naj ta ljubezen izbriše neprimerne besede ali dejanja drugih zanemarjenih otrok in sprejmi zaradi dobrih tudi te v svoje varstvo!

Sedaj pa še besedo o nalogah, ki jih moramo po Tvoji želji in s Tvojo pomočjo izvršiti.

Mati! Tvoja podoba bo ostala po želji Opencev, ki so pomagali k nakupu tvojega kipa, na Opčinah. Tudi duhovniki in verniki vseh jara, ki si jih obiskala — bi Te radi imeli povsod, kar pa ni mogoče. Zato želimo, da bi Tvoje častno mesto bilo tu, kamor bodo romarji lahko vsak čas prihiteli iz vsega tržaškega ozemlja, s kršnega Krasa in lepega Primorja, da obnovijo sklepe, ki so jih napravili ob priliki Tvojega obiska po župnijah. Tu v župni cerkvi naj bo Tvoje bodoče bivališče, kamor bomo hodili k Tebi na romanje, ker nam okoliščine ne dopuščajo iti drugam.

Vi pa, dragi bratje in sestre, ki ste v teh tednih pokazali svojo požrtvovalnost in se se upali postaviti v bran proti brezboštvo, možje in žene, očetje in matere, bratje in sestre, fante in dekleta in tudi vi otroci, pomagajte dušnim pastirjem pri delu za pobijanje brezboštva in za širjenje božje resnice in življenja po veri. Marsikam duhovniku ni dovoljen dostop. Tam bodi ti mož in

oče družini, tam bodi ti mati in žena na možu in otrokom malim in velikim, tam bodite vi otroci staršem, vi bratje in sestre drug drugemu dušni pastir, da boš odvratal svoje in prijatelje od brezboštva in prišel vedel po Mariji k Jezusu!

Hodi ob nedeljah in praznikih redno k sv. maši, posvečuj Gospodov dan z nedeljskim počitkom, pogostim prejemanjem sv. obhajila! Poslušaj rad božjo besedo, da se utrdiš v veri, ki jo uči naša mati sv. kat. cerkev, moli sv. rožni venec, čitaj s premislekom teden za tednom katoliški časopis, da boš znal pobijati zmote brezbožnega tiska. Skrbi, da bodo tudi drugi radi segali po katoliškem časopisu in opustili čitanje brezbožnih listov. To smo Mariji obljubili v posvetitvi.

Sedaj je Marija zaključila romanje po naših župnijah. Odslej bomo mi možje, prihiteli semkaj na Opčine, da obiščemo Mater, ki nam hoče dobro. Pa to še ni zadostil! V posameznih župnijah naj mali kip fatimske Marije roma dalje od hiše do hiše, od družine do družine, kjer se najna dan obiska družina posveti Mariji. Tisti dan naj vsi člani pristopijo k mizi Gospodovi, ali vsaj gredo k sv. maši in naj bo za družino duhovno slavje v čast Mariji, naši dobri materi in pomočnici.

Odpustki med svetim letom

Za prihodnje sveto leto bo glede odpustkov veljala stara postava, ki jo je dal že papež Benedikt XIV. za jubilejno leto 1750. V tej odredbi je bilo določeno: Ker imajo v svetem letu vsi spovedniki v Rimu izredna pooblastila in ker dobi-jo vsi verniki, ki to leto obiščejo sveto mesto, izredne popolne odpustke, bi ne bilo prav, če bi se iste duhovne milosti istočasno delile tudi drugod. Zato so za čas svetega leta ukinjeni vsi odpustki za žive, razen nekaterih. To so pozneje potrdili ostali

papeži za čas svetega leta in to je potrdil tudi sedanji sv. oče za prihodnje sveto leto. Zato velja za prihodnje sveto leto glede odpustkov sledeče: Ukinjeni so za ves čas svetega leta po vsem vesoljnem svetu in v Rimu vsi popolni in nepopolni odpustki, ki se morejo prejeti za žive; ostanejo pa v veljavi oni za rajne. Ukinjena so za vse spovednike vsa posebna pooblastila, ki so jih morebiti prejeli od sv. stolice.

Vendar veljajo za odpustke nekatere izjeme, in sicer: prejeti se bo mogel popolni odpustek »ob smrtni uri«, odpustek za molitev angelovega češčenja in ob obisku celodnevne češčenja Najsvetejšega zakramenta ter odpustek podeljen onim, ki opravljajo posebno molitev za sveto leto. Razen teh odpustkov bodo ukinjeni vsi ostali odpustki za žive. Lahko pa iste odpustke darujemo za rajne, npr. če kdo moli rožni venec v cerkvi pred Najsvetejšim, prejme odpustek, ki ga lahko daruje za duše v vlačah, zase pa ne; če hoče dobiti odpustek zase, mora v Rim! Tam bo našel spovednike v vseh jezikih, ki bodo imeli najširša pooblastila za odvezovanje tudi od najtežjih grehov in cerkvenih kazni in tam bo prejel tudi popolni svetoletni odpustek.

Kaj pa za one, ki ne bodo mogli v Rim? Ti bodo svetoletni odpustki lahko prejeli prihodnje leto 1951, ko bo sv. oče raztegnil sveto leto na ves svet. Kdor bi pa ne mogel vsled bolezni ali iz kakega drugega podobnega vzroka v Rim in bi tudi drugače ne mogel izpolniti obveznosti za zadobitev svetoletnih odpustkov, bo lahko prejel iste odpustke doma, če se bo le spovedal in obhajal ter izvršil dobra dela, ki mu jih bo zato pooblaščen spovednik nalagal. Ta izjema velja tudi za one vernike, ki vsled izrednih političnih razmer v nekaterih deželah, ne morejo in ne bodo mogli za sveto leto v Rim, torej za vse one, ki žive pod komunističnimi režimi.

PO MARIJI K JEZUSU

Zaključni govor predsednika Marijinega romanja kanonika Kramariča na Opčinah

Dragi bratje in sestre! Častilci Marijini!

Kot predsednik odbora za slovesnosti romanja fatimske M. B. smatram za svojo dolžnost, da podam obračun o poteku te pobožnosti in o nalogah, ki jih moramo po končenih slovesnostih še napraviti. Ne sme ostati samo pri manifestaciji, želje in obljube morajo roditi sadove!

Ze v začetku Marijinega romanja — ob blagoslovanju kipa — sem poudaril: Mnogi ne morejo Marije obiskati na njenih slavnih božjih potih, kjer ona v obilni meri deli svoje dobrote. Zato smo naprosili njo, božjo in našo mater, naj pride k nam. In prišla je. Pod podobo, kot se je prikazala v Fatimi, smo jo spremljali od župnije do župnije, poslušali njen klic: k molitvi sv. rožnega venca in pokori, da bi nam bilo prizaneseno z novim gorjem na tem svetu, da bi nam Jezus odpustil naše grehe, nas obvaroval peklenškega ognja in privedel v nebesa vse duše, posebno še tiste, ki so najbolj potrebne njegovega usmiljenja.

Sedaj ob zaključku pa napravimo račun! Množice vernih bratov in sestra so se zgrinjale okrog Tebe — Mati. Res so mnogi stali ob strani. Vprašamo se, zakaj? Odgovor je lahek: Iz strahu pred brezbožniki, kot je to storil Pilat, ko je obsodil Jezusa na smrt. Njegov konec je bil nesrečna smrt. Drugi so — plačani od brezbožnikov, kot je to storil Ezav, ki je za skledico leče prodal pravico do dediščine po očetu, — delali za denar propagando proti udeležbi. Njih delež bo delež Judu Iskarjota. Množice pa se ne dajo več varati po brezbožni propagandi. Ponosni

fantje, vrli možje, cvetoča dekleta in verne žene so kar tekmovali pri pripravah na sprejem, prišli so k sprejemu, nosili podobo Matere božje, prižigali luči, trosili cvetje in pokazali vsemu svetu, da je naš narod Marijin narod in se zna postaviti v obrambo nebeške Matere.

Mati! Videla si težke boje in včasih družinske tragedije. Nekateri žene in dekleta so morale prestati mnogo nasprotovanja in zaničevanja. Da, bile so celo tepene, ker so se odločile iti k Mariji. Mati! Videla si te junakinje vere in jih potolažila. Te zaušnice so postale seme novih Tvojih častilcev in častilk. Mati! Videla si, kako je bogokletna roka

izmaknila malo Tvojo podobo. Nisi udarila; to dejanje je mnogim, prej nebrzižnim odprlo oči in so Ti prišli zadostiti za žalitev. Marija ne šteje v greh tem po brezboštvo zapeljanim, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo. Daj jim, da bodo mislili s svojo glavo in prišli skesani k Tebi.

Vi pa, ki se niste dali prestrašiti in ste zvesto spremljali Marijo na njenih potih, vedite, da je vse, kar ste storili, zapisano v knjigi življenja vam v dobro.

Marijal! Zahvalim se Tebi v imenu svojih sobratov — dušnih pastirjev za Tvoj obisk in Te prosim, daj nam moč, da bomo vztrajali na pravi poti, ki vodi k Tvojemu Sinu in naši sreči.

Prepričan sem, da se smem v Tvojem imenu, o Mati, zahvaliti svojim sobratom duhovnikom in zlasti misijonarjem za njih vneto pripravo na Tvoj obisk. Koliko korakov so morali storiti, koliko prošenj in spodbujanja je bilo treba, da so verniki s toliko požrtvovalnostjo okrasili cerkve, pota in hiše s slavoloki, rožami, lučmi!

Mnogi so si tako rekoč odtrgali od ust, da so prispevali za cvetje.

Lahko si mislimo, da so mnogi, ki so Tebi darovali svoje drage spomine, verižice, prstane in druge dragocenosti, morali bojevati sami s seboj hud boj, ko so se ločili od svojih dragih spominov srečne mladosti, ne toliko zaradi vrednosti, kot lepe prespektivosti, ki se več ne vrne. Čutili so do Tebe ljubezen odpovedi do časnega, da dobe srečo večnega. Kakor se mali otrok v naročju matere čuti srečnega, ko ga pritiska na prsi, ste tudi vi občutili veliko srečo matrine ljubezni Marije. Vse to si vi-

Koledar za prihodnji teden

9. oktobra. NEDELJA. Osemnajsta pobinkoštna. — Dioniz in tov., mučenci.

10. PONEDELJEK. Francišek Borsgija, sp. Bil je eden najodličnejših knezov na Španskem. Ze kot knez je živel vzorno krščansko. Pozneje je vstopil v jezuitski red pod ustanoviteljem Ignacijem. Postal je tudi general jezuitskega reda po smrti Ignacijevnega naslednika Aquaviva. Umrl je l. 1572.

11. TOREK. Materinstvo Marijino. Ta praznik je bil vpeljan od rajnega papeža Pija XI. v letu 1925.

12. SREDA. Maksimilijan (Maks), škof.

13. ČETRTEK. Edvard, kralj. Bil je zadnji anglosaški kralj na Angleskem. Umrl je l. 1066. Potem so zavladali Normani.

14. PETEK. Kalist, papež.

15. SOBOTA. Terezija (Velika), devica (Reza, Rezika, Zinka).

Navodila za kongres katoliških organizacij v Dolini 9. oktobra

1. Iz Trsta pelje več korler s Piazza Impero točno ob treh popoldne. Iz bližnjih vasi pridite peš. Odhod iz Doline okrog sedmih zvečer.

2. Članice Marijinih družb naj prinesejo s seboj kongregacijski znak in molitvenik za cerkveni shod. Lepo bi bilo, da bi prinesle tudi nekaj cvetja za Marijin oltar.

3. Shod se začne točno ob 3,30 (pol štiri). Ne zamudite! V cerkvi bosta dva kratka govora (msgr. Brumat za Mar. družbe in dr. Gracar za Apostolstvo molitve). Peči bomo litanije z odpevi. V cerkvi kot pri pevskem nastopu bodite posamezne organizacije vedno skupaj. Pri izhodu iz cerkve se bodo delile spominske podobice na drugi skupni shod v Dolini.

4. Če bo lepo vreme, bo ob petih pevski koncert na prostem pred cerkvijo, sicer pa v cerkvi.

5. Tako v cerkvi kot pri pevskem nastopu naj sedijo v klopih le starejši udeleženci. Mlajši naj potrpijo!

6. Naš praznik naj diha pobožnost, ki je last vseh katoliških organizacij! Pevski nastop ni tekmovanje med zbori, ampak slava Materi božji! Ljudsko petje v cerkvi kot pri koncertu bodi skupno in navdušeno!

Z ljubljenim Sinom nas blagoslovi Devica Marija!

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Moj odgovor »Demokraciji«

Doslej še nisem doživel, da bi me napadali po časopisih. Prvič si morem šteti v čest, da me napadajo zaradi moje borbe za avtonomijo katoliškega gibanja. Ker je »Demokracija« 30. septembra t. l. objavila o stvarih, ki mene zadevajo, več netočnih trditev, je moja dolžnost, da jih pojasnim.

1) Nikoli me prevz. g. škof ni podil na Gorisko zaradi tega, ker sem sodeloval s Slov. dem. zvezo. Nikoli mi ni niti besedice omenil o tem. Nikoli ni name niti z besedico vplival, naj ustanovimo svojo lastno politično stranko.

2) Ni res, da bi se vmešaval g. škof v zadeve »Slov. odra«. Saj o teh stvarih sploh ni bil obveščen. »Slehernika« so na Repentabru dvakrat igrali pod okriljem Slov. kršč. soc. zveze, kot se razvidi iz okrožnice, ki jo je ta zveza poslala slovenski duhovščini in kot je bilo objavljeno v Kat. glasu. Kljub temu so se predst. brez vsake kritike udeležili tudi vodilni možje Slov. dem. zveze. Zato nismo videli razloga, zakaj bi pri »Divjem tovcu« moralo biti drugače.

3) G. urednik »Demokracije«, Vi ste svoj čas obiskovali katoliške krožke v Rimu ter pisali tudi v Osservatore Romano. Zato vam bo znano, da je navodilo Cerkve naslednje: Katoličani se smejo ob posebnih prilikah vezati v političnem delu tudi s strankami, ki niso opredeljene po svetovnem naziranju. Toda pri tem mora biti njih delo vzporedno ali koordinirano, ne pa podrejeno ali subordinirano. Njih delo mora biti čisto avtonomno. Saj delamo le to, kar je napravil g. dr. Tischler na Koroškem, kakor poročate Vi v Demokraciji 30. sept. na drugi strani in prinašate njegovo izjavo: »S samostojnim nastopom ne kršimo narodne edinosti«. To velja tudi za nas. Tudi mi želimo kakor Korošci poslušati glas Cerkve, ne pa nasvetov Vašega lista.

4) Kako se je sestavljal program Slov. dem. zveze? Program so sestavili odborniki Slov. dem. zveze sami. Na neki seji so nam predložili besedilo, pripravljeno za tisk, da ga podpišemo. Prosili smo odloga, da preberemo in predlagamo morebitne spremembe. To se je zgodilo. Spremembe so se nanašale na nekaj vrstic. Program ni sad skupnega in vzajemnega dela. Mi smo ga sprejeli kot minimalni program skupnega dela našega tedanjega združenja in Slov. dem. zveze. To smo vedno izrecno naglašali. Pri poznejših razlagah in izdajah nismo sodelovali. Sestavili smo za Slov. kršč. soc. zvezo lasten program, kot ga imajo krščanska socialna gibanja v Belgiji.

Nemčiji, Holandiji in drugod. Program Slov. dem. zveze je z našim le v nekaterih točkah soroden, ni pa našemu enak. Pri tem moram pojasniti, da g. prof. Cucek in jaz nista bila nikaka zastopnika duhovščine, temveč le zastopnika našega tedanjega Združenja slov. in hrv. kršč. socialcev. Duhovniki imamo svojo lastno »Duhovsko zvezo«. G. prof. Cucek in jaz pa nisva bila nikoli v njenem odboru niti nikdar njena pooblaščenca. Slovenska duhovščina ni podrejena ne Vaši in ne naši zvezi ter je v svojem delu čisto samostojna.

5) Z volitvami pa je tako: Slov. dem. zveza nas je povabila k posvetovanju. Na prvem posvetovanju so zastopniki Slov. dem. zveze predlagali, da ne gremo na volitve. Od vseh navzočih sva ugovarjala temu samo oba zastopnika Slov. kršč. soc. zveze, namreč inž. Šošič in jaz. To pa zato, ker sva želela, da se demokratično politično gibanje na Tržaškem presadi iz dežele sanj o urmadi somišljenikov na realna tla, kar se je z volitvami tudi zgodilo. Zapovrstnost kandidatov se je določila sporazumno. Ne vem, zakaj se je potem spremenila tako, da je prišel g. dr. Vesel na zadnje mesto. Glede preferenčnih glasov smo izrecno izjavili, da pustimo svobodo volivcem, in smo na tej svoji izjavi vztrajali. Vseh enajst volivnih list je zapovrstnost kandidatov določilo sporazumno, ker drugače ni mogoče, in vse liste so pustile volivcem svobodo do preferenčnih glasov. Ne razumemo, zakaj bi se morala prav Slov. kršč. soc. zveza odreči tej svobodi v prid Slov. dem. zvezi. Ker sem že pri volitvah, moram pribiti,

da je bilo popolnoma zgrešeno in kvarno za volivni uspeh, da so propagandisti Slov. dem. zveze med volivno kampanjo ne enkrat, ampak večkrat napadali g. škofa na način, ki smo ga bili vajeni v prejšnjih časih slišati od komunistov.

6) Dostaviti moram še naslednje: Iz izvajanja v zadnji »Demokraciji« bi utegnil kdo sklepati, da SDZ želi med duhovščino in g. škofa zanesti razdor. Pomisliti pa bi morali, da bi s tem duhovščino spravili v zelo težak položaj. Ves ugled duhovščine pred svetom zavisi od njene zvestobe do cerkvenih predstojnikov. Tudi ne moremo zamočati, da se tržaški g. škof zelo zanima za svojo duhovščino, da je sprejel v svojo škofijo več duhovnikov beguncev ter jim tudi zagotovil gnotni obzostoj. Položaj je danes brez dvoma tak, da je bolje, če vse cerkveno-politične zadeve prepustite duhovščini sami, ker bo to za naše ljudstvo najbolj koristno.

7) Prepričan sem, da izražam željo vseh naših somišljenikov, če predlagam ponovno Slovenski narodni svet, ki bi določal in vodil potrebne skupne politične nastope vseh demokratičnih Slovencev na tem ozemlju. V teh dneh sem slišal to željo tudi od vplivnih ljudi, ki niso v naši organizaciji. Zato sem prepričan, da bo prej ali slej do tega prišlo. Izjavljam, da bomo po potrebi objavljali še pojasnila o naših zadevah, ne bomo pa si izposojali ob medsebojnih razjasnitvah nedostojnih izrazov iz komunističnega besednjaka.

Peter Šorli,
tajnik SKSZ v Trstu
V Trstu 2. oktobra 1949.

Gospodarski listek

Kmečka opravila v oktobru

DAVKI: Plačaj jih med 10. in 18. oktobrom, saj veš, da če zamudiš samo en dan, moraš plačati obresti.

V HIŠI: Dnevi postajajo hladnejši in bliža se čas, ko bomo večino dneva prebili v hiši. Ali ne bi bilo dobro, če bi bila hiša skrbno prečiščena in pobeljena, da bi bila zdrava? — Gospodinja naj pregleda zalogo jabolk, ki letos hudo gnijejo. Vse gnile in nagnite odstrani. Shranite si grozdja za poznejše mesece. Nategnite vrvice in obesite grozde. Lahko pa shranite grozdje tudi na lesah. Predvsem pazi, da ni na grozdih ne gnilih in ne nagnitih jagod in da se grozdi ne dotikajo. Tako boš ohranila grozdje vse tja do januarja.

V SHRAMBI preberi krompir in

odstrani pokvarjenega Sveže pobrane koruzo drži na prepričnem prostoru, da se dobro presuši. — Pazi, da ti različen mrčes ne kvari zrnja. DDT pomaga.

V HLEVU pazi na snago, ki je teliko bolj potrebna, ker bo živina kmalu obsojena, da stalno biva v hlevu. Naj izginejo pajčevine in ves mrčes. — DDT pomaga. — Živina naj bo na suhem. Zato pa redno kidaj gnoj. Vsak dan odstrani odpadke. — Živino krmi čim več časa s svežo krmo, polagoma pa ji le dajaj nekoliko sena, da se živina nanj zopet privadi. Itak pa si bil najbrže tako pameten, da si nasadi dovolj krmske pese, korenja in repe, da bo imela živina skozi vso zimo nekaj osvežujočega priboljška. —

Če začnejo slane, ne pasi živine še vsaj eno uro potem, ko je slana izginila.

V KLETI: Ta mesec je najveselejši za vinogradnika, ker spravi trud celotnega leta, zlahtno vinsko kapljico. Pazi, da bo vino prav povrelo. Če bi vrenje ponchalo, premešaj z lesenim kolom po sodih do dna. Imaš na sodih kipelne vehe? Brez teh se ti bo vino skisalo, ker bodo okoli sodov letale tisočere mušice, ki prenašajo kislobne povzročitelje. — Ne hrani v kleti krompirja in ne prašičevine, če je imaš še kaj; vino se navleče prav rado neprijetnih duhov.

NA VRTU lahko se seješ špinačo, sadiš jesenski česnik, presajaš zimsko solato in vrzotine (zgodnje zelje). Paradižnike odstrani s stebli vred in jih obesi na suh prostor, da bodo dozoreli; tudi pozni paradižniki so dobra začimba. — Dobro bi bilo, da enkrat okopaš endivijo; na vsak način porij plevel. V dobrih legah lahko še seješ motovilec.

V SADOVNJAKU spravljaš zadnje jabolke in zimske hruške. Odstrani vse suhe in gnile plodove z dreves in izpod dreves. Tudi odpadke liste pograbi. — Sedaj moraš ko-

Izredna slovesnost v Gorici

V nedeljo 9. oktobra bomo imeli na Placuti cerkveno slovesnost, kakor je Gorica najbrž še ni videla. Ta dan bo imel prvo slovesno novo mašo duhovnik bizantinskega obreda č. g. pater Pavel Leskovec D. J. Začetek bo ob 9. uri in pol.

Pater Leskovec je doma z Gor pri Idriji. Malo semenišče je obiskoval v Gorici, nato se je odločil za redovno življenje in stopil v jezuitski red v Rimu. Kot bogoslovec je tu sprejel bizantinski obred z namenom, da bi deloval med pravoslavnimi Rusi. Letos za veliko noč je bil posvečen. Sedaj pa je prišel med nas, da tukaj v Gorici, kjer je preživel osem let, daruje slovesno sv. mašo. Ker ne more domov k staršem in v domačo vas, da bi tam daroval sv. mašo, se mu vsaj mi oddolžimo po svojih najboljših močeh.

Vzhodni ali bizantinski obred je oni, ki ga je v grško cerkev vpeljal sv. Janez Krizostom, med Slovane pa sv. Ciril in Metod. Pri Grkih se daruje sv. maša v grškem jeziku, pri Slovanih pa v starem cerkvenoslovenskem jeziku. Po tem obredu mašujejo vsi pravoslavni Slovani in katoliški Slovani vzhodnega obreda.

pati jame za sadno drevje, ki ga hočeš nasaditi v jeseni. Kdor sadi v jeseni, večkrat pridobi celo leto. Jame pa naj bodo globoke in široke, ker le v takih se lahko korenine razrastejo in bo drevo bujno rastlo. — Ali si obdal drevesa z lepilnimi pasovi proti pedicu?

NA NJIVI boš ta mesec sejal pšenico. V prihodnji številki bo v tem pogledu poseben članek. Letos je bila huda suša, ki je hudo stisnila vse poznejše pridelke. Pšenica pa navadno uteče suši. Zato je sej čim več. Če mogoče, sej pšenico s sejaljo: seme je bolj sorazmerno razdeljeno po njivi in zato pšenica bolje uspe; poleg tega pa še prihraniš na semenu. Pazi na koruzno slamo, ker jo boš potreboval za krmo.

V VINOGRADU čakaj s trgatvijo kolikor mogoče dolgo, posebno če so dnevi lepi. Najboljše je, če že pred trgatvijo ali pa vsaj med trgatvijo zaznamuješ tiste trte, ki slabo ali pa prav dobro rodijo: prve boš precepil, od drugih boš pa cepiče vzel. — Dokler so trte še zelene, jih ne obrezuj; dokler so še zelene, potujejo po poganjkih in ostalem lesu še snovi, ki se tvorijo v listih in trto krepijo.

NA SENOŽETI bo mogoče še kaj paše. Ne pasi, če je slana, te še enkrat opozarjamo, da ne bo živine napadlo nspenjanje. — Potem pa senožet prečisti: odstrani trnje in kamenje, senožet dobro pregrabi, lahko jo prevlečeš tudi z njivsko brano, potem pa pognoji. Če je zemlja na senožeti plitva, pognoji predvsem s hlevskim gnojem; če pa je zemlja globoka, bo hlevski gnoj tudi koristil, a lahko pognojiš tudi z umetnimi gnojili. Če moreš dobiti, kupi Thomasovo žlindre, ki je za senožeti najprimernejše umetno gnojilo: vsebuje mnogo fosforove kisline, pa tudi precej apna in nekaj železa, kar vse dobro zaleže na senožeti. Seveda je tudi superfosfat dober. Bolje je gnojiti senožeti v pozni jeseni in v prvi zimi, kot na spomlad; to je posebno letos, ko bo krme primanjkovalo in bi bilo nujno želeči, da bi začele senožeti že zgodaj spomlad bujno zeleneti; to bodo storile, če bodo pravočasno pognojene.

Vpisovanje na slov. srednjih šolah v Gorici

Vpisovanje na slovenskih srednjih šolah v Gorici je podaljšano nepreklicno do 8. oktobra. Kdor se ni še vpisal, naj stori to čimprej, ker se po tem dnevu ne bo več vpisovalo. Tajništva teh šol so odprta za vpisovanje vsak dan od 8. do 12. ure.

PIERRE L'ERMITE

Kako sem ubila svojega otroka

»O ne, niti za vas niti proti vam! Samo iščem z vami in prosim Boga pomoči, pa nič več... Kdor hoče postati duhovnik, mora imeti srce, veliko srce, naravnost neizmerno, kot je lepo povedal pesnik: »Odpri srce...«. Pascal pa je že pred njim rekel, da vse velike misli prihajajo iz srca... Le to je, da mora duhovnik v svojem navadnem, vsakdanjem življenju zmerom delati, kakor da ga ne bi imel. Pri vsem njegovem delovanju ga morajo voditi edino nadnaravni nagibi in hladni razum, ki mu kaže pot. Seveda je hudo, kadar trepeče srce v rokah, ki ga stiskajo, da bi ga skoraj zadušile, in sam vem, kako boli, kadar mu je pot preozka, da se trnje zadira vanj in brizga gorško kri... A to so

samo posameznosti... Kdor svojega očeta ali svojo mater ljubi bolj kakor mene, mene ni vreden... Duhovnik brez ljubezni ni duhovnik — ampak njegovo ljubezen mora varovati »aes triplex«, trojen oklep! Ali me razumete?»

»Da, prav dobro vas razumem.«
»Pravi duhovnik ve, da je njegova prva in edina zapoved ljubezen! In sveti Avgustin, ki ste mi ga ravnokar omenili, naroča svojim vernikom: »Ama et fac, quod vis! Ljubi bi in delaj, kar hočeš!...« Ali poglejte življenje svetnikov. Nekateri so ljubeznivi kakor sveti Janez ali goreči kakor sveti Frančišek Asiški, drugi so dobri kakor sveti Vincenc Bavelski ali strastni kakor sveta Terezija ali sveta Katarina Sienska. Da, da, toda najprej so morali vedeti, kaj se pravi ljubiti in kaj ljubezen zahteva od človeka. Njim niso bile prazne one vzvišene in strašne besede: »Ljubiti pomeni želeči dobro onemu, ki ga ljubimo. Amare est velle bonum!...«

Župnik je malo prenehal in pogledal Dominiku naravnost v obraz, nato pa je nadaljeval in ga začel tikati, kar je vselej pomenilo posebno ljubezen.

»Ali si že kdaj premišljeval o teh hladnih besedah, ki določujejo vzvišeno, nadčloveško, božjo ljubezen, kjer čuti in lepota nimajo prav nič opraviti? Če si natančneje ogledaš to ljubezen in iztisneš njeno srčiko, ti bo vsa kri udarila iz srca in curljala med prsti; kajti taka ljubezen ni sladkost niti občutek neskončne miline niti občudovanje kakšne lepote, četudi bi bila še tolika! Prava ljubezen je dejanje volje, ki ima pred očmi samo resnično in nadnaravno dobro ljubljene osebe. Samo takšna ljubezen je mogla dati moči materi, da je svoje otroke spodbujala k mučenstvu, samo takšna ljubezen je mogla nagniti gospo Chantalsko, da se je ločila od svojih sinov in odšla v samostan, in edino iz takšne ljubezni se je mogel Polijejt odtrgati od Pavline... Straš-

na je taka ljubezen!... Toda navadna ljubezen ni za duhovnika čisto nič nevarna; kdor namreč gori za svoj vzor, tega ne bo premotila s svojo ponižujočo telesnostjo. Pač pa je mnogo nevarnejše, da bi se ustavil pred lepoto posameznih duš in pozabil, da mora vedno više in više, dokler ne pride do Najvišjega. Ali to doumete?»

»Vaše besede me silno plašijo. Kar v glavi se mi začne vrteti, ko čujem, kaj naperjate proti takemu slabiču, kakršen sem jaz. In ravno sem vas hotel prositi, da bi me priporočili ravnatelju semenišča.«

»O, nič se ne bojte, to se še zmerom lahko zgodi. V Issyju je mnogo takih, ki nikdar ne postanejo duhovniki in gredo tja edino zategadelj, da bi premislili svoj poklic in se najprej prepričali, če ga sploh imajo.«

»Jaz pa kljub vsemu mislim, da ga imam, ker prav dobro čutim, kako me neka višja, skrivnostna sila nagiblje k dobremu. Tudi to mi je

jasno, četudi nisem dosti premišljeval, da mora biti razlika med ljubeznijo, kakor ste pravkar povedali; zlasti pa vidim, kako neizmerno odličnejša je ljubezen do Boga od ljubezni do ničvredne, minljive stvari... Ljubezen do te prekrasno deklice je bila zelo huda skušnjava za moj poklic, saj veste, kako sem čuvstven... Pa sem navzlic temu, kakor vidite, odšel in se rešil! Prinašam vam svoje krvaveče srce, a prinašam vam ga vendarle... Vi sicer pravite, da se enkrat kaj takega že še prigodi, toda pred Bogom vam zagotavljam, da čutim moči tudi za druga podobna dejanja.«

»Tem bolje! Počasi se bosta morali zopet privaditi svojemu prejšnjemu življenju in kar največkrat prihajati v patronaž... Glede vašega poklica bova še govorila, zlasti pa bova prosila Boga, ki nikdar ne odreče svoje milosti onemu, kdor ga goreče prosi, da bi mu dal spoznati pravo pot v življenje... Sedaj pa si lahko ogledate naše dvorane; bo-

Beguncem

Center I. R. O. — N. C. W. C. v Gorici

Med mednarodnimi ustanovami ki skrbijo za begunce, je tudi Organizacija ameriških katoličanov — N.C.W.C. (National Catholic Welfare Conference), pod vodstvom katoliških škofov.

Ta organizacija ima svoj glavni sedež v New Yorku in svoje zastopnike v posameznih državah. Zastopnik za Italijo je msgr. Landi v Rimu. Na njegovo pobudo je organizacija N.C.W.C. prevzela skrb tudi za begunce izven taborišč, ki pa so od I.R.O. sprejeti izrecno s pravico do take podpore.

Organizacija je ustanovila v ta namen osebne Centre po raznih mestih, med temi tudi slovenski Center v Gorici.

Poleg gnotne podpore nekaterim bo od sedaj dalje goriški Center pomagati vsem beguncem v reševanju

zadev za izselitev. V zvezi s tem sporočamo beguncem, da jim za naprej ne bo več treba hoditi v taborišča, temveč bodo lahko vse potrebno uredili doma in bodo na to pozvani naravnost pred komisijo. Tudi za čas med zaslišanjem pred komisijo in odhodom se bodo smeli vrniti domov, da si uredijo svoje osebne zadeve.

Trenutne možnosti za iselitev

Vsem, ki računajo na izselitev, sporočamo, da se sedaj nudi najugodnejša prilika za emigracijo v Avstralijo. Prijave za to sprejema goriški Center I.R.O. — N.C.W.C., ki daje tudi podrobnejša pojasnila in nato preskrbi vse potrebno. Ker se bliža konec delovanja I.R.O., je priporočljivo, da se begunci odločijo čimprej, ker bodo pozneje pogoji za izselitev vedno težji.

Za druge države trenutno ni nobene možnosti, razen z osebnimi vpoklici. Center sprejema v svojem uradu v Gorici, Riva Piazzutta 18, ob ponedeljkih, torkih in petkih.

ma, da je komunistična, je pravo sodelovanje s sovražniki Cerkve, čeprav samo na prosvetnem polju. Cerkveni organisti, cerkveni zbor ali cerkveni pevec se ne smeta hkratu družiti s sovražniki Cerkve in nastopati na cerkvenem koru ter komunističnem odru. Treba biti dosledni! Ni mogoče služiti dvema gospodarjema!

Ako drugače mislite in ravnate, ste zašli. Zato se vrnite na pravo pot, tudi če vas to stane žrtve. V tem vas bo milost božja podpirala. Sicer vedite, da se s sodelovanjem na jutrišnjem »Ljudskem taboru v Sovodnjah« odločno postavite ali kot celota ali kot posamezniki na nasprotno stran tako, da bo med

sodelavci »Ljudskega tabora« in Cerkvijo tak prepad, da ne boste več mogli biti cerkveni organist, cerkveni pevec in pevka! Izberite! Ali se zamerite ljudem (komunistom) ali Bogu!

S tem pismom nočem sitnariti, marveč je moja dušnopastirska dolžnost. Rad bi še omenil, da drugi pevski zbori, ki jih navaja lepak, kolikor je meni znano, niso cerkveni pevski zbori in se zato ne sme nanje sklicevati in jih posnemati. Vsekakor je pa jasno, da vsak odgovarja zase in zato se ne bo skrižval drugim za hrbet!

Do ustnega ali pismenega odgovora v teku dneva pozdravlja v Gospodu!

Artur Zalatel

Novice

Iz duhovniške službe

Č. g. Bernard Špacapan, župnik v Jamljah-Dolu, se seli danes na svoje novo službeno mesto v Podgoro; č. g. Stanko Premrl upravitelj v Podgori gre za vikarja v Št. Maver, č. g. Jože Vošnjak pa iz Št. Mavra za župnega upravitelja v Jamlje-Dol.

Kongres komunističnega ženstva

Zveza italijanskih žena (UDI), v resnici organizacija ital. komunističnega ženstva, s katero je povezana tudi Zveza slovenskih žena v Italiji, je imela zadnje nedeljo 2. t. m. v Gorici v Trgovskem domu kongres. Udeležba je bila pičila. Ko so zborovalke po končanem kongresu zapušale Trgovski dom, jih je na ulici pričakala precejšnja množica političnih rogovilečev, ki je kričala in razsajala. Slovenske komunistke in njih privrženke se zborovanja niso udeležile. Naravno: Italijanke se sončijo v milosti kominformistične Moskve, Slovenke pa vedrijo pod okriljem Titovega Beograda.

Šolska maša

Pričetek šolskega leta posvetijo ljudske in srednje šole s sveto mašo, katere se udeleži celokupna šolska mladina z učiteljskim in profesorjskim zborom. Slovenske šole — osnovne in srednje — so imele zadnja leta skupno šolsko mašo pri sv. Ignaciju na Travniku. Letos te skupne maše ne bo. Zaradi osebne varnosti šolarjev je šolska oblast naročila vsem goriškim šolam, naj si oskrbijo sv. mašo v najbližji cerkvi. Po tej razpredelnici bodo slovenske šole iz Šolskega doma imele sv. mašo pri sv. Antonu, one iz Malega doma pa pri kapucinih. Ta novotarija se nam ne zdi prav nič potrebna in bo vzbudila samo nevoljo. Slovenski starši so bili zelo veseli,

ko so njihovi otroci pri skupni maši slišali nekaj lepih, spodbudnih besed za pričetek šolskega leta. Sedaj bo to odpadlo in bo zmaličeno svečano vzdušje. Skrb za varnost mladeži se nam zdi ob navzočnosti učnih moči, milo rečeno, — pretirana, zlasti če pomislimo na mrtvilo ki straši po mestnih ulicah.

V komunističnem objemu

Iz verodostojnega vira smo zvedeli, da živi iz fašistične dobe v Gorici in okolici znani tajnik podgerske fašistične organizacije Ubald Stefanelli sedaj kot tajnik komunistične stranke v Anzio pri Rimu. Stefanelli je bil tajnik fašja v Podgori v času, ko so tamošnji fašisti dali piti olje cerkvenim pevcem in je bil zastrupljen naš nepozabni Lojze Bratuž. Gotove Podgorce bo ta vest najbrže krepko potrdila v njihovi komunistični zagrizenosti. Končno so se le znašli v ljubeznivem objemu.

Trgatev

Sobotni dež je bil pravi blagoslov za naše vinograde, ki so močno trpeli zaradi suše. Pomanjkanje vode je ponekod resno oviralo pričetek trgatve. Sedaj se je položaj znatno zboljšal in se bo, kot čujemo, že v tekočem tednu skoro povsod v našem podeželju pričelo s trganjem. Na Tržaškem je delo večinoma že opravljeno. Po vaseh na Bregu (Dolina, Boljunc) točijo novo vino že po gostilnah. Suša in razne druge uime so grozde zelo stisnile in ponekod ne bo niti polovice lanskega pridelka, kapljica bo pa dobra in zlahna. Novina na Tržaškem to že potrjuje.

Mesnice v zimskem času

Od 1. oktobra je za mesnice v veljavi zimski urnik, ki traja do zadnjega aprila. Po tem urniku poz-

slujejo mesnice ob delavnikih od 7. do 13. ure in so popoldne zaprte razen ob sobotah, ko bodo odprte od 15. do 20. ure zvečer. Ob nedeljah in velikih praznikih bodo mesnice zaprte ves dan.

Povišani carinarnici

Dosedanji carinarnici v Gorici in Tržiču sta povišani in nosita sedaj naslov: višje ravnateljstvo. Pod območje goriškega višjega ravnateljstva spada vsa goriška pokrajina izvzemši Tržiča, ki ima samostojno višje ravnateljstvo. Povišanje je bilo izvedeno zaradi državne meje in prostega pasa, da Gorica lahko v lastnem delokrogu vrši in določa razne carinske postopke. Za povišanje se je potegovala goriška Trgovska zbornica že od I. 1947. S pomočjo prefektore je sedaj končno povišanje tudi dosegla.

Silna povodenj

V noči od sobote na nedeljo 2. t. m. je silna povodenj opustošila pokrajino Avellino in Benevento v južni Italiji. Preko 100 oseb je našlo smrt, 500 ljudi pogrešajo. 10 tisoč oseb je pa brez strehe.

DAROV I ZA »KATOLIŠKI GLAS«

M. F. v zahvalo za nadpastirski obisk in podelitev sv. birme v Mavrhinjah 500; N.N. zato, ker so vsi pozabili na naš list 1000; družbenica v Trstu 100; preplačilo v Mar. družbi 100; Julka B. 100; družbenica v Trstu 500; družina iz Števerjana v zadoščenje g. župniku Sedeju za komunistične žrtve 250; preplačila iz M. družbe v Trstu 250.— lir.

ZA »DOBRODELNO DRUŠTVO« Namesto cvetja na grob bratu daruje Dušan Hmelak iz Trsta 2500; družina iz Števerjana v zadoščenje g. župniku za komunistične žrtve 250.— lir.

Vsem iskrena hvala!

Tržačani!

Zima zahteva gorko perilo; velika izbira v modni trgovini „PRI SONCU“

Via Rismondo 1
Se priporoča Ivan Lupše

Zobozdravniški ambulatorij R. BRESIGER je zopet odprt

v Gorici - Piazza della Vittoria 18/III Sprejema vsak dan od 9. - 13. ure in od 15. - 17.

CENE UGODNE!

Odgovorni urednik: Stanko Stančić
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Dopisi

Nova maša v Levpi nad Kanalom

V nedeljo 18. sept. je bila v Levpi izredna svečanost: nova maša. Daroval jo je tamkajšnji rojak g. Lojze Munih. Posvečen je bil prve dni septembra v Ljubljani. Studiral je najprej v goriškem Malem semenišču, potem v videmskem in nato v goriškem Centralnem semenišču. Svoje bogoslovne študije je slednjič končal na ljubljanski bogoslovni fakulteti. Slavnost nove maše je postekla kar najlepše. Ljudi se je nabralo toliko, da niso mogli vsi v cerkev. Pa tudi vencev, slavolokov in deklamacij ni manjkalo. Novomašniški blagoslov so zbranim vernikom podelili še trije letošnji primorski novomašniki. Ko se veselimo novega delavca v vinogradu Gospodovem, mu želimo obilo božjega blagoslova na življenjski poti!

Štandrez

Pred ustmenim ali pismenim odgovorom na napad nekih listov pod naslovi »Preveč gorečnosti, g. župnik!« »Dogodek v štandrezu« iz preteklega tedna, želi podpisani objaviti v celoti pismo, ki je povod za njihov »Dogodek«.

Cerkvenemu organistu in cerkvenim pevcem in pevkam v štandrezu!

Na lepaku za »Ljudski tabor v Sovodnjah« sem čital, da bo nastopil tudi zbor iz štandreža. Upam, da to ni naš cerkveni pevski zbor in da pri tem zboru nimate ne cerkveni organist in ne cerkveni pevci

ste videli, koliko se je že spremeni-
lo.«

Po teh besedah je župnik prijel Dominika za roko in ga vodil po raznih oddelkih patronaža. Vse sobe so bile prebeljene, po stenah pa so otroci navesili različnih spominkov z zadnjih počitnic.

Oddelek mladev je bil po številu tak, kakor ga je bil zapustil Dominik, le da je bil videti zelo zanesarjen.

»Tako jih bom zopet vzel v roke,« pravi Dominik.

»Saj vidite, da je že zadnji čas. Tako je, dragi moj Dominik, kadar manjka glava, manjka vse!«

»Kaj menite, da sem jaz — glava?«

»Da, da, vi ste glava!« poudari župnik in mu stisne roko. »Samo gledati boste morali, da boste še nadalje vztrajno urili in utrjevali svojo voljo. Človeško življenje je več en boj. Hudobni duh neprenehoma lazi okoli človeka in preži, kje bi ga najlaže ujel. Zato čujte in

molite, ker tudi vas ne bo pustil pri miru. Kdo ve, če odločilni trenutek ni prav blizu?!«

Dominik je obhodil še delavsko predmestje, kjer so ga takoj spoznali. Matere so ga hvaležno pozdravljale, trgovci, ki so stali na vratih svojih trgovin, so mu prijateljsko mahali, otroci pa, ki so se vrnili s počitnic, so mu vsi veseli hiteli nasproti. Dominik ni nikogar prezrl, odzdravljal je na vse strani in vsakemu je vedel povedati kako lepo besedo.

Toda navzlic temu je stala med njim in temi ljudmi vedno neka prozorna slika, na kateri je Dominik proti svoji volji zrl deklico z zlatimi lasmi, ki jih je imela pristrizne žene kakor Ivana Arška. Videl jo je, kako sloni ob oknu, polnem svetločih krvomočnic, in se ozira na morje; videl je njena prijazna usta in bele zobke in njene globoke, žalostne oči, v katerih so se svetile solze...

ENO IN DVAJSETO POGLAVJE

Drugo jutro prinese vratar z Elizejskih poljan Dominiku naslednji brzojav:

»Mati nevarno zbolela. Na vsak način se takoj vrni!« Anastazij Yholdy.

Dominik je precej spoznal, da ta brzojav ni drugega kakor nerodna zvijača, s katero ga hoče ujec zvasbiti nazaj. Brzojavil je nekemu znanecu, s katerim sta večkrat igrala tenis, in še isti večer prejel popolnoma pomirljiv odgovor.

Tovariš mu je sporočil, da je videl njegovo mater pri slaščičarju. Res, da je bila videti nekam žalostna, kljub temu pa so ji šli zelo v slast kolački, ki si jih je privoščila vsak dan ob petih popoldne.

Da bi čim hitreje pozabil vse te neprijetnosti, si je Dominik še bolj prizadeval, da bi se zopet privadil svojemu prejšnjemu življenju. Vsak večer je prihajal k svojim mladcem in se redno udeleževal sestankov

družbe svetega Vincenca Pavelskega.

Župnik je že zdavnaj želel in preudarjal, kako bi osnoval kakšen »Patronaški glasnik«. Obrnil se je na Dominika, ki je bil za to dovolj izobražen in zmogen, in ga zaprosil, da bi prevzel uredništvo lista, ki naj bi bil ogledalo vsega društvenega življenja in zakladnica načrtov za bodočnost. Na ta način bi storil zelo veliko dobro delo, ker bi lepo uredil in zbral prizadevanja in delo vseh članov in pritegnil še marsikatero bogato in revno družino, ki jim je bil patronaž doslej le prazno ime.

Ker je bil v Parizu čisto sam, je lahko porabil čas, kakor je hotel. Čez nekaj tednov se je njegova slikarska delavnica spremenila v majhno uredništvo, kamor je prihajalo nešteto pisem in dopisov. Poleg tega ga je župnik prosil, da bi prevzel tudi dopisovanje z odraslimi, ki so bili pri vojaki. Župnik mu ni naprtil tolikega dela iz kakšnega tajnega namena, marveč edino zara-

di tega, ker je potreboval pomočnika, kakršen je bil Dominik, ki ga pa do tedaj nikakor ni mogel najti.

Dominik se je z vncmo lotil dela in snoval načrte, kako bi se dalo pomagati revnemu in zapuščenemu delavstvu, ki komaj čaka gorečih apostolov.

Najprej je bilo treba preurediti »Prosvetni krožek«, kjer so delali pe nekem že prav zastarelem načinu. Dominik, ki je končal visoko šolo za pravne in politične vede, je bil kakor nalašč primeren za tako delo. Sam je obljubil, da bo predaval o spekulativnih in splošnih vprašanjih odraslim članom pa je prepustil tehnična in druga vprašanja, ki so jim bila najbolj znana iz njihovega vsakdanjega življenja.

Župnik je mislil tudi na zabavne večere, ki naj bi se priredili tu tam med letom. Tudi tukaj mu je Dominik priskočil na pomoč, pri skrbel mu je zanimivih prizorov jih, če je bilo treba, primerno predelal in prikrojil. (Dalje)